

TANTÁRGYI PROGRAM

- 1. A tantárgy kódja: RHRTB38**
- 2. A tantárgy megnevezése (magyarul):** Határrendészeti bűnügyi ismeretek
- 3. A tantárgy megnevezése (angolul):** Investigation of cross-border crimes
- 4. Kreditérték: 2**
- 5. A szak(ok), szakirányok megnevezése (ahol oktatják):** Bűnügyi alapképzési szak bűnüldözési szakirányán. Rendészeti alapképzési szak határrendészeti rendőr szakirányán.
- 6. Az oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:** Határrendészeti Tanszék
- 7. A tantárgyfelelős oktató neve, beosztása, tudományos fokozata:** Dr. Balla József egyetemi docens, PhD
- 8. A tanórák száma (előadás+gyakorlat):**
  - 8.1. össz. óraszám: 15**
    - 8.1.1. Nappali munkarend: 15+0**
  - 8.2. heti óraszám nappali munkarend: 1**
- 9. A tantárgy szakmai tartalma (magyarul):** Az integrált határigazgatáshoz kapcsolódó bűnügyi és felderítő munka alapjai és a határrendészeti tevékenységhez kapcsolódó bűncselekmények nyomozásának speciális módszerei. A szervezett bűnözés és az illegális migráció köré szerveződött bünszervezetek elleni hatékony fellépési lehetőségek gyakorlati megvalósulása és azok módszerei. A határrendészeti tevékenységhez kapcsolódó bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködésének jogi alapjai, rendszere és az együttműködő szervezetek/hatóságok feladatrendszere, felépítése illetve eljárásrendje. A technikai támogatás lehetőségei, az információcsere mechanizmusa és az összekötő tisztek cseréje.
- 10. A tantárgy szakmai tartalma (angolul):** Basics of criminal investigation and criminal intelligence related to integrated border management. Special forensics and investigation methods for cross-border crimes. Training on countering Organized Crime Groups exploiting illegal migration. International cooperation of criminal investigation agencies, related rules of international law, existing systems, institutions and procedures. Main tasks in an international cooperation. Technical support of cross-border investigation, information exchange, joint investigation teams and liaison officers.
- 11. Elérendő kompetenciák (magyarul):** A hallgató képes az integrált határigazgatási tevékenységhez kapcsolódó bűnügyi és felderítő munka támogatására, a kölcsönös információcsere végrehajtására és a bűnügyi szolgálatokkal történő együttműködés gyakorlati megvalósítására.

12. Elérendő kompetenciák (angolul): Students shall become able to contribute to criminal intelligence and criminal investigation operations, participate in mutual information exchange and effectively cooperate with investigators in practice.

13. Előtanulmányi kötelezettségek: Határrendészeti rendőr szakirányon: Határforgalom-ellenőrzés, Határőrizet (RHRTB32)

14. A tantárgy tematikája:

14.1. A határrendészethez kapcsolódó bűnügyi és felderítő munka alapjai.

Bevezetés az integrált határigazgatási tevékenységhez kapcsolódó bűnügyi és felderítő munkába. A határon átnyúló bűncselekmények felderítése. Alapfogalmak, a bűnüldözés, bűnmegelőzés, felderítés, nyomozás, titkos információgyűjtés és titkos adatszerzés meghatározása, jogszabályi alapjaik.

A Határőr bűnügyi és felderítő szolgálatainak története 1997-2007 között.

14.2. A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények információgyűjtő, operatív helyzet elemző-értékelő tevékenysége.

A határrendészethez kapcsoló bűncselekmények nyílt információgyűjtésének meghatározása, értelmezése, szintjei és feladatai. A nyílt információgyűjtő tevékenység végrehajtása a bűnügyi operatív helyzet alapján, kiemelt hangsúlyt fektetve az embercsempészetre és az emberkereskedelemre. A bűnügyi-operatív helyzet elemei, értékelése, a bűnügyi fertőzöttség. A felderítési akció, mint az információszerzés komplex formája.

Az oktató által beállított szituációs gyakorlat az előadásokon tanultak alapján.

14.3. A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények nyomozása.

A határrendészeti tevékenységhez kapcsolódó bűncselekmények nyomozása, speciális módszerek ismertetése. Esettanulmányokon keresztül az embercsempészet, a jogellenes tartózkodás elősegítése és az emberkereskedelem nyomozásának bemutatása, váratlan helyzetekre történő reagálási lehetőségek, legjobb gyakorlatok ismertetése.

14.4. A nyomozás iratai, adatkezelés szabályai a határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények aspektusa alapján.

Feljegyzés nyomozás elrendeléséről, értesítések, szakértő, tolmács, védő kirendelése, határozatok, kihallgatási, szembesítési, iratismertetési jegyzőkönyvek, nyomozás iratainak összefűzése. Az oktató által biztosított konkrét jogeset alapján induló büntetőeljárás során keletkező nyomozati iratok bemutatása, kitöltése.

A büntetőeljárás, a TASZ, TIGY, EASZ adatkezelési szabályai.

14.5. A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények és szervezett bűnözés korrelációs kapcsolata.

A szervezett bűnözés fogalmi elemei, története. A szervezett bűnözés és az illegális migráció köre – kiemelten az embercsempészet, emberkereskedelem, közokirat-hamisítás – szerveződött bünszervezetek. A szervezett bűnözés magyarországi térnyerése, működési területei. A szervezett bűnözés elleni harc módszerei. SZEBEK kapcsolódó feladatai, lehetőségei.

14.6. A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények felderítésének hazai együttműködési rendszere.

A határrendészeti tevékenységhez kapcsolódó bűnüldöző szervek hazai együttműködési rendszere. Az együttműködés jogi alapja, formái, szintjei. Együttműködés a NAV-al, az NVSZ-el, TEK-el és a nemzetbiztonsági szolgálatokkal.

A határrendészeti és bűnügyi szervek együttműködésének gyakorlati kérdései. Közös akciók, közös elemzések, jelentések, információk cseréje. A határrendészeti szolgálati ág helyi szervei és a bűnügyi szolgálati ág közötti együttműködés elemei, tartalma, kölcsönös információigény.

A személyi állomány védelme és a korrupciós cselekmények megelőzésével kapcsolatos együttműködés lehetőségei.

14.7. A határrendészethez kapcsolódó bűncselekmények felderítésének nemzetközi együttműködési rendszere.

A határrendészeti tevékenységhez kapcsolódó bűnüldöző szervek nemzetközi együttműködési rendszere. A nemzetközi bűnügyi együttműködésének jogi alapja, tartalma, kapcsolattartás módja, NEBEK, EUROPOL, SELEC. Rendőri együttműködés a schengeni tagállamokban, az együttműködés szükségessége, együttműködés a schengeni elvek alapján. Egymás támogatása a bűnmegelőzés, bűnüldözés terén. Határon átnyúló megfigyelés. Határon keresztül folytatott üldözés. Információcsere. Technikai feltételek megteremtése. Összekötő tisztek cseréje. A bűnügyi szervek együttműködése az EU tagállamokban, az Europol, az európai elfogatóparancs. Harmadik államokkal és szervekkel való kapcsolat, az Interpol.

15. A tantárgy meghirdetésének gyakorisága/a tantervben történő félévi elhelyezkedése: őszi félév / 7. félév

16. A foglalkozásokon való részvétel követelményei, elfogadható hiányzások mértéke, távolmaradás pótlásának lehetősége: A tanórán a részvétel kötelező, mulasztás esetén a hallgató köteles a pótlás koordinálása érdekében egyéni konzultációt kezdeményezni.

17. Félévközi feladatok, ismeretek ellenőrzésének rendje: A tanulmányi munka alapja az előadások rendszeres látogatása.

18. Az aláírás és a kreditek megszerzésének pontos feltételei: A tantárgy előadásaink rendszeres látogatása. 30%-ot meghaladó hiányzás az aláírás megtagadását vonja maga után. Kredit megszerzésének feltétele: legalább elégséges (2) félévközi jegy.

19. Irodalomjegyzék (magyarul, angolul):

19.1. Kötelező irodalom:

- Varga – Verhóczki: Határrendészeti alapismeretek [Introduction to Border Policing]. Egyetemi jegyzet, NKE-RTK 2013. (in Hungarian)
- Balog Gábor: Az emberkereskedelem elleni küzdelem bűnüldözési és bűnmegelőzési vetületei a Határőrség szemszögéből [Crime Investigation and Prevention aspects of fight against Trafficking in Human Beings from the view of the Border Guard]. Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, Pécs, 2007., – p. 69.-73. (in Hungarian)
- Verhóczki János: Magyar rendőr külföldön- Külföldi rendőr Magyarországon [Hungarian policemen of foreign soil, foreign policemen on Hungarian soil]. (Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, Pécs, 2009., - p. 349.-365. (in Hungarian)
- Pozsik Réka – Rencz Dániel – Peczőli Ákos – Molnár Ákos: Az emberkereskedelem aktuális helyzete Magyarországon [Actual situation of Trafficking in Human Beings in Hungary]. Egyetemi jegyzet, NKE RTK, Budapest 2015. (in Hungarian)

19.2. Ajánlott irodalom:

- Gaál Gyula: Az embercsempész tevékenység megjelenési formáinak és módszereinek változásai a Magyar Köztársaság államhatárán 1991-2003 között [Changes in manifestations and modus operandi of Human Trafficking at the state borders of the Republic of Hungary between 1991 and 2003]. Doktori (PhD) értekezés, ZMNE Budapest 2005. (in Hungarian)

egyetemi docens

Dr. Balla József PhD